

درس

مِنْ صَوْرِهَا شَهِي خِرَاسَانِي

درسی از آن جناب درباره‌ی اینکه زمین از مردی عالم به همه‌ی
دین که خداوند او را در آن خلیفه، امام و راهنمایی به امر خود
قرار داده باشد، خالی نمی‌ماند.

باب (۲)

احادیث صحیحی از پیامبر که بر این دلالت دارند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

حَدِيث ٦

[عقبه بن عامر از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم]

رَوَى الْحَاكِمُ النَّيْسَابُورِيُّ [ت ٤٠٥هـ] فِي «الْمُسْتَدْرَكِ عَلَى الصَّحِيحَيْنِ»^١، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْعَبَّاسِ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ، حَدَّثَنَا بَحْرُ بْنُ نَصْرِ الْحَوْلَايِيُّ، حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ وَهَبٍ، أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ، أَنَّ يَزِيدَ بْنَ أَبِي حَبِيبٍ حَدَّثَهُ أَنَّ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ شِمَاسَةَ حَدَّثَهُ أَنَّهُ كَانَ عِنْدَ مَسْلَمَةَ بْنِ مَخْلَدٍ، وَعِنْدَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا عَلَى شِرَارِ الْخَلْقِ، هُمْ شَرُّ مَنْ أَهْلِ الْجَاهِلِيَّةِ، لَا يَدْعُونَ اللَّهَ بِشَيْءٍ إِلَّا رَدَّهُ عَلَيْهِمْ، فَبَيْنَمَا هُمْ عَلَى ذَلِكَ إِذَا أَقْبَلَ عُقْبَةُ بْنُ عَامِرٍ، فَقَالَ مَسْلَمَةُ: يَا عُقْبَةُ، اسْمَعْ مَا يَقُولُ عَبْدُ اللَّهِ! فَقَالَ عُقْبَةُ: هُوَ أَعْلَمُ، أَمَّا أَنَا فَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:

«لَا تَزَالُ عِصَابَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى أَمْرِ اللَّهِ قَاهِرِينَ عَلَى الْعَدُوِّ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ، حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ وَهُمْ عَلَى ذَلِكَ».

فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ: أَجَلٌ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللَّهُ رِيحًا رِيحُهَا رِيحُ الْمِسْكِ وَمَسَّهَا مَسُّ الْحَرِيرِ، فَلَا تَثْرُكُ نَفْسًا فِي قَلْبِهِ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنَ الْإِيمَانِ إِلَّا قَبَضَتْهُ، ثُمَّ يَبْقَى شِرَارُ النَّاسِ، عَلَيْهِمْ تَقُومُ السَّاعَةُ.

ترجمه:

حاکم نیشابوری [د. ٤٠٥ق] در کتاب «المستدرک علی الصحیحین» روایت کرده، (به این صورت که) گفته است: ابو العباس محمد بن یعقوب ما را حدیث کرد، (گفت:) بحر بن نصر خولانی ما را حدیث کرد، (گفت:) عبد الله بن وهب ما را حدیث کرد، (گفت:) عمرو بن حارث من را خبر داد که یزید بن ابی حبیب او را حدیث کرد که عبد الرحمن بن شماسه او را حدیث کرد که او نزد مسلمة بن مخلد بود، در حالی که عبد الله بن عمرو بن عاص نزد او حضور داشت، پس عبد الله گفت: قیامت جز بر بدترین خلق بر پا نمی‌شود، آنان از اهل جاهلیت بدترند، از خداوند هیچ چیز نمی‌خواهند مگر اینکه بر آنان رد می‌کند. پس در همین هنگام عقبه بن عامر از راه رسید، پس مسلمة گفت: ای عقبه! بین عبد الله چه می‌گوید! پس عقبه گفت: او خود می‌داند، ولی من از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شنیدم که می‌فرماید:

١ . المستدرک علی الصحیحین للحاکم، ج ٤، ص ٥٠٣

«همواره گروهی از امتم برای امر خداوند خواهند جنگید، در حالی که بر دشمن پیروز خواهند بود و کسی که با آنان مخالف است به آنان زبانی نخواهد رساند، تا آن گاه که قیامت آنان را فرا رسد در حالی که بر همین حال هستند».

پس عبد الله گفت: آری، سپس خداوند بادی می‌فرستد که بوی آن مانند بوی مشک و لطافت آن مانند لطافت حریر است، پس هیچ کس که در دلش اندک ذره‌ای ایمان باشد را باقی نمی‌گذارد مگر اینکه می‌میراند. آن گاه بدترین مردم باقی می‌مانند و قیامت بر آنان بر پا می‌شود.

🌸 [ملاحظه] 🌸

قَالَ الْمَنْصُورُ حَفِظَهُ اللَّهُ تَعَالَى: رَوَاهُ مُسْلِمٌ فِي صَحِيحِهِ مِنْ طَرِيقِ أَحْمَدَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ وَهَبٍ، وَقَدْ ضَعَّفَ، وَطَرِيقُ الْحَاكِمِ طَرِيقٌ صَحِيحٌ، وَهَذَا حَدِيثٌ آخَرٌ يُدُلُّ عَلَى أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرٍو بْنَ الْعَاصِ كَانَ يُحَدِّثُ النَّاسَ بِمَا لَا يَعْرِفُونَ، فَيَنْبَغِي الْإِعْرَاضُ عَمَّا تَفَرَّدَ بِهِ، خَاصَّةً إِذَا لَمْ يُسْنِدْهُ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، وَلَمْ يَكُنْ قَوْلُهُ أَنَّ السَّاعَةَ تَقُومُ عَلَى شِرَارِ النَّاسِ مِمَّا تَفَرَّدَ بِهِ، وَالْقِتَالُ عَلَى أَمْرِ اللَّهِ فِي حَدِيثِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هُوَ الْقِتَالُ عَلَى أَنْ يَكُونَ الْأَمْرُ لِلَّهِ وَحْدَهُ، وَلَا يَكُونُ كَذَلِكَ حَتَّى يَكُونَ الْأَمِيرُ خَلِيفَتَهُ فِي الْأَرْضِ دُونَ سَائِرِ النَّاسِ، وَلَا تَحِدُّ عِصَابَةَ الْحَقِّ إِلَّا مُقَاتِلِينَ أَوْ مُسْتَعِدِّينَ لِلْقِتَالِ، وَمَنْ لَمْ يَكُنْ مُقَاتِلًا وَلَا مُسْتَعِدًّا لِلْقِتَالِ فَلَيْسَ مِنْهُمْ، وَالْمُسْتَعِدُّ لِلْقِتَالِ كَالْمُقَاتِلِ.

ترجمه:

منصور حفظه الله تعالى فرمود: مسلم در صحیح خود آن را از طریق احمد بن عبد الرحمن بن وهب روایت کرده و او تضعیف شده و طریق حاکم، طریق صحیحی است و این، حدیث دیگری است که دلالت دارد عبد الله بن عمرو بن عاص مردم را به چیزهایی حدیث می‌کرد که نمی‌شناختند؛ پس شایسته است که از هر چه او به تنهایی روایت کرده است اعراض شود، خصوصاً هرگاه آن را به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم نسبت نداده باشد و سخن او که قیامت بر بدترین مردم بر پا می‌شود، از چیزهایی نیست که تنها او گفته است و «جنگیدن برای امر خداوند» در حدیث پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، جنگیدن برای آن است که امر تنها برای خداوند باشد و این گونه نخواهد بود مگر هنگامی که امیر، خلیفه‌ی او در زمین باشد، نه سایر مردم و گروه حق را نمی‌یابی مگر در حال جنگ یا آمادگی برای جنگ و هر کس در حال جنگ

۵

درس‌های منصور هاشمی خراسانی

یا آمادگی برای جنگ نباشد، از آنان نیست و کسی که برای جنگ آماده می‌شود، مانند کسی است که می‌جنگد.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی

* این مطلب را با دوستان خود به اشتراک گذارید.